

April 5, 1962

**Information from a Bulgarian Secretariat
Commission on the Results of the Investigation
Regarding the Regime at the Lovech' Labor Camp**

Citation:

"Information from a Bulgarian Secretariat Commission on the Results of the Investigation Regarding the Regime at the Lovech' Labor Camp", April 5, 1962, Wilson Center Digital Archive, Central State Archive, Sofia, Fond 1-B, Record 6, File 4749. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.

<https://wilson-center.drivingcreative.com/document/112526>

Summary:

Commission's findings confirm the allegations of prisoner abuse in the two major labor camp sites - Lovech (for male detainees) and Skravena (for female detainees). The report concludes that camp living conditions and the physical abuse of detainees constitute a divergence from the party policy on combating crime. The report further recommends that the two labor camps be closed down and that the former leadership of the Ministry of the Internal Affairs take full responsibility for the negative consequences of camps' existence.

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

ИПА. 6. 1 от 6. а. е. 4749

И Н Ф О Р М А Ц И Я

за резултатите от проверката на режима
в трудовата група край Ловеч

Преди известно време в ЦК на Партията се получиха сигнали за наличието на много тежък режим и груби извращения в трудовата група край Ловеч.

По решение на Секретариата на ЦК, комисия в състав: Борис Велчев, Апостол Колчев, Никола Ангелов и Съботин Генов извърши проверка, която потвърди, че сигналите в общи линии са верни.

I. Една предварителна бележка

Трудовата група /до 10.VIII.1961 год.- трудово-възпитателно общежитие/ е създадена веднага след разформирването на трудово-възпитателните общежития в страната през 1959 год.

Писмено решение за това няма, но на ръководството на МВР е възложено да организира такава група. А правилник за режима в лагера има едва от месец февруари т.г., след получаване на сигналите в ЦК.

В нея е трябвало да се изолират от обществото най-опасни престъпници - крадци, мошеници, пияници, развратници и пр., мъже и жени, с много престъпления и присъди, лежали не един път в затвори и лагери, с една дума непоправими нетрудови елементи, които се изпращат без срок и без присъда за поправяне при най-тежък режим.

От създаването на групата /от 170 души, докарани от ТВО-Белене/ през нея са минали над 1200 души. От тях 810 души са пуснати на свобода като неправилно задържани, 150 души са умрели и 223 мъже и 31 жени се намираха в лагерите край Ловеч и с.Скравена, Ботевградско, по време на проверката

ИПА. ф. 1 оп. 6 а. е. 4749

- 2 -

II. Какво по-конкретно констатирахме?1. За режима

В трудовата група, в продължение на повече от две години, до момента на получените в ЦК сигнали, е съществувал най-тежък режим.

а/ задържаните, разпределени на звена, бригади и мети са работили главно на каменни кариери, при извънредно висока трудова норма /примерно, на 1 човекоден - начукване и превозване на 15 вагонетки или 11 куб.метра камъни/, която постоянно е повишавана.

Това е налагало да се работи без работно време, почти без почивка и при най-голямо напрежение, като постоянно се тича, т.е. при работен-режим, непоносим даже за хора изключително здрави физически.

б/ другият най-съществен белег на тежкия режим е бил физическото насилие.

Всеки новодошел в групата е получавал най-малко 10-15 удара с гума, пръчка или тояга, с оглед бързо да се "аклиматизира".

Всеки, който работел бавно /независимо от причините/, или не изпълнява "нормата" си също е подлаган на бой с пръчки и тояги, в процеса на работа, и след това.

Особено жестока е била разправата с онези, които са правили опит за бягство.

Изобщо, боят е бил единственото средство за респектиране и принуждаване на въдворените да работят.

До средата на 1961 година боят е нанасян от служителите на МВР, включително и от началника на групата майор Гогов.

След това физическата разправа с въдворените е възложена главно на звеневите и бригадните, излъчени от тяхната среда, които със старание стигащо до садизъм са изпълнявали тази своя единствена задача.

ЦПА, ф. 1 оп. 6 а. с. 4749
- 3 -

В/ въдворените са живеели при крайно мизерни условия: слаба храна, лоши помещения, без медицинска помощ, без контакт със свои близки.

В известна степен режимът в женската трудова група е бил по-поносим.

2. За извращенията

Според нас извращение на законността и на социалистическия морал е целият режим, установен в общежитието. В самата постановка за създаване на такова учреждение /в което да се изпращат за работа, без срок и присъда, при най-тежък режим, престъпници считани за непоправими/ се намира и коренът на всякакъв възможен произвол.

В сигналите до ЦК се изтъкваше, че някои от въдворените са умирали от нанесения им побой. Както в сигналите, така и в процеса на проверката бяха назовани и отделни конкретни случаи на жестока разправа.

Тези случаи се посочват почти изключително от въдворени.

Някои от служителите в групата също споменаха за отделни подобни случаи, но уверяваха, че се касае за саморазправа на самите въдворени с провинени свои сълагерници, предстраха, че по тяхна вина може да се влоши режима за всички.

Служебните лица не отрекоха, че боят навярно е ускоририл смъртта на някои от починалите въдворени.

Ние допускаме, че има отделни случаи, когато главната причина за смъртта на провинени лагерници е нанесения им жесток побой. Съмнения в този дух внасят и данните за част от умрелите. Вярно е, че е записано всеки от какво е починал, аутопсия обаче никому не е правена.

3. Факти за тежкия режим в трудовата група са били известни както на редица служебни лица, така и на не малко граждани от град Ловеч и окръга, което е предизвиквало сред последните недоумение, недоволство и даже чувства на симпатия към въдворените.

ЦПА. Ф. 1 оп. 6 а. е. 7749

43

- 4 -

III. Какво предлагаме?

1. Трудовата група край Ловеч /за мъже/ и с.Скравена /за жени/ да се разформира.

Съществуването на такава група не е оправдано от никаква гледна точка. То грубо противоречи с цялата наша социалистическа действителност и по-специално с линията на ЦК за начините на борба с престъпността.

Запазването на тази група е неоправдано особено сега след XXII конгрес на КПСС и Ноемврийския пленум на ЦК.

Може би всички не бива да се пуснат. Могат да се предадат на съда и изпатят в затворите ония от задържаните, които имат конкретни провинения. На рецидивистите би трябвало да се наложат по-тежки присъди. Целесъобразно е да се потърсят законни основания за осъждане и изпращане в затвора и на онези, навярно малко на брой въдворени, които са особено опасни за обществото.

Намираме, че тази преценка трябва да се извърши от комисия на ведомствата и обществените организации, които имат отношение към въпроса, под непосредствено наблюдение на отдел "Административни органи" на ЦК.

Този случай дава основание ЦК да задължи партийните комитети и организации и органите на МВР, със съдействието на широката общественост, да вземат мерки за настаняване на подходяща работа на всеки бивш въдворен и затворник, като се полагат усилия за тяхното превъзпитание.

2. Да се обърне най-сериозно внимание на бившето ръководство на МВР, за това, че не е взело всички необходими мерки за своевременно пресичане на всякакъв възможен произвол във връзка със съществуването на трудовата група край Ловеч и на вредното политическо отражение сред населението от съществуващия в общежитието режим.

Ръководството на министерството, по лични и най-категорични указания на др. Г.Цанков, е вземало мерки за строг подбор на въдворяваните, с цел в групата да попадат

действително най-закоравелите и опасни за обществото престъпници. Особено характерен е случаят от месец септември 1961 година, когато след резолюция на др. Г.Цанков е освободена първата група от 300 въдворени. /Втора, по-значителна група, от 462 души, е освободена едва в началото на м. февруари т.г./

С цел да се избягват грешки и увлечения, след Ноемврийския пленум на ЦК, др. Г.Цанков е поставил въпроса въдворяването и изселването да става след като заедно с обществените организации се прецени, че такава мярка е наложителна.

От ръководството на министерството за трудовата група е отговорял др. Мирчо Спасов.

Другарят Спасов се е натъквал на сигнали и факти не само за извращения при подбора на въдворяваните, но и за произволни действия при прилагане на тежкия режим в общжитието и е вземал някои мерки. Когато например зачестили смъртните случаи през 1961 година, той е запитал ръководителите на лагера на какво се дължи това, дали не се касае за убиване на хора от бой и обръщал внимание, че това не бива да се допуска. На др. Александров - началник на окръжно управление на МВР - Ловеч, др. Спасов казал, че не трябва да се допуска системен и безразборен побой, а ако е необходимо някои да се бият, то това трябва да се прави лично от него и другите началници.

Според нас основната вина на др. Спасов се състои в това, че той не е видял вредата, която се нанася на Партията и народната власт с недопустимия режим в трудовата група и не е улеснил ръководството на МВР и ЦК на Партията да дадат своевременно правилна политическа оценка на резултатите от приложението на този режим и да вземат необходимите мерки.

Очевидно в случая е доминирало съображението, че по отношение на "утайката на обществото", както са наричани въдворяваните, са оправдани всякакви средства за принуда и изолация.